

Marie de Quatrebarbes

Runoja - Poèmes

RUNO
KUU●

**Funded by
the European Union**

Sisällys

Aava.....4

Voguer.....24

painettu Virossa, Ecoprint 2022

ISBN 978-952-65026-0-1 (pehmeäkantinen)

ISBN 978-952-65026-1-8 (PDF)

Marie de Quatrebarbes

Aava

Suomentanut Einari Aaltonen

Ranskankielinen alkuteos

Voguer

PEPPER

Rukous Pepper LaBeijalle, LaBeijan talon emännälle, joka nukkui pois Roosevelt Hospitalissa Manhattanilla vuonna 2003.

Talo on sitä varten, että siellä asutaan. Talo on perhe niille, joilla ei ole kotia. Niin todellakin on silloin, kun on perheetön. Sillä tavalla kodit syntyvät: äiti ottaa vastaan biologisten vanhempiensa hylkäämät lapset. Minulle on tärkeää olla äiti. Pidän kodistani hyvää huolta. Hoidan lapsiani, tyttöjäni ja poikiani. Nappasin kaikki palkinnot. Ja niin kauan kuin elän, tyttöni ja poikani ovat turvassa, ja pidän kodistani hyvää huolta. Kuin kulkisi Ihmemaan Liisan peilin läpi. Kuin valmistautuisi merkittävään tapahtumaan. Näen itseni ruusuvuoteella. Näen itseni ruusukaavussa, joka myötäilee jokaista liikettäni. Lennän kuumailmapallolla ja viskaan laidan yli kourakaupalla kuihtuneita terälehtiä. Sellainen on mielentilani. Menen jonnekin. Osaan olla hyökkäävä, mutta useimmiten pysyn tyynenä. Valvon lapsiani, tyttöjäni ja poikiani. Syvennyn tarkkailemaan lintuja ja urheilemaan. Opiskelen varpusten kosiomenoja ja pariutumistapoja. Kuusi osa-aluetta. Raajat. Kiertoliikkeet. Sukellussyöksyt. Kamaralla liikkuminen. Köpöttely ja sulava käynti. Olen varpusten äiti. Menen jonnekin. Olen vapaa kuin tämä ranta, kuin tämä kaupunki, kuin tähän rantaan sisältyvä kaupunki. Olen tämä henkilö, tarkoitan, että haluaisin olla tämä henkilö, tarkoitan: joku muu. Haluan sanoa, että olen joku, olen tämä henkilö. Voisin tanssia täällä, kiertokulkunne melskeessä.

On maanisia lintuja, jotka tanssivat vain tasaisilla pinnoilla. Höylääjälintuja, jotka iskevät puun jokaiseen kohoumaan, pienimpäänkin silmuun, jotta mitään ei jäisi näkemättä. Miss Pepper vetää yltään kaavun. Pallohihat vetäytyvät käsivarsia pitkin ja paljastavat kyynärpäihin asti ulottuvat hansikkaat. Sitten hän heilauttaa kättään [ELE], hän kääntyy paikoillaan ja heilauttaa taas kättään [ELE]. Kuumailmapallopäätään verhoavan hilkkansa alla hän kantaa, kuin itsenäisesti hengittävää keuhkoa, pientä sulkakoristeista hattua ja jättimäisiä korvarenkaita, jotka hipovat olkapäitä metallisesti rahisten ja silkkisesti kahisten. Aivan kuin rukoilijasirkka tai pörhistelevä lintu kupu pullottaen seuraisi koreografiaa terälehdentarkasti. Haluatko tietää, kuka olen? Haluatko oikeasti tietää? Olen Pepper LaBeiija, kuulun LaBeiijan talon emäntä.

Kuvitella, jos minulla olisi dollari, se olisi maailmalle liikaa. Jos minulla olisi rahaa, vuokraisin lentokoneen, sitten lentäisimme Pariisiin. Täällä kaikilla on miljoona dollaria. Kaikki asuvat omassa talossa. Fisher-Pricen lapset eivät leiki betonilla, he kirmaavat nurmialueella, jonka laitamilla on uima-allas. Vaurautta. Sanon: se on minun ja kaikki on minun. Voin olla executive jos näytän executivelta. Täydellinen school girl. Niin ei ole maailmalla, tarkoitan: niin kuuluisi olla. En ole sellainen maailmalla, tarkoitan: minun pitäisi olla. Vaurautta. Naiset eivät poikkea polultaan, koska he ovat naisia. Olen poikennut polultani, koska olin nainen. Olemme oppineet selviytymään. Olemme oppineet sulautumaan sisustukseen, jonka keksimme yö yön jälkeen ja johon yö yön jälkeen heijastimme kaipaamiemme mielikuvia. Mielikuvia maailmasta, joka piti meitä etäällä, ja me himoitsimme niitä, kunnes ne himoitsivat puolestaan meitä. Olemme siskoksia. Suhtaudumme toisiimme kuin siskokset, uskoudumme toisillemme: ”Olet siskoni.” Olemme kuin siskojen kesken, tai ehkä olemme äitejä ja veljiä. Uskoudumme toisillemme: ”Olet siskoni.” Mikään ei jää meiltä huomaamatta. Käymme eriskummallista taistelua. Olemme sen tuoksinassa emmekä voi koskaan olla muualla. Nuorena karsastin monia opettajia. Menimme leikkimään katolle, ei sitä voi kutsua kujaksi, tuonne joen partaalle. Se oli kaatopaikan tapainen. Se on ensimmäinen ympäristö, jonka muistan. Ja katson tuttua Harleimia, tunnen sen kuin omat taskuni, ja asiat ovat siellä alati huonommalla tolalla. Ja minua kauhistuttaa sydämen kuolema näillä konnuilla. Kaikki paha, mitä minulle voidaan tehdä, on menettänyt merkityksensä – puhun omasta, Jimmy Baldwinin ja varmasti monien muidenkin mustien puolesta; voitte teljetä minut vankilaan, voitte tappaa minut. Ennen kuin täytin seitsemäntoista, olitte jo tehneet minulle enemmän pahaa kuin mihin kykenitte.

Koska kaupungissa asuu niin paljon väkeä, unohdan toisinaan, missä kotini on. Minun pitäisi ehkä tarkentaa, että kotini ei ole asumus, että olen sijoittanut sen yhtäaikaaisesti monelle eri kadulle

Päätin toimia niin sinä päivänä, kun tajusin, että sillä tavalla löytäisin kodin helpommin silloin, kun olen eksyksissä

Mutta nyt vietän ison osan ajastani kiertelemällä kaduilla, jotka erottavat minut kodista, sillä etsin sitä koko ajan

Monta kertaa päivässä lähden etsimään kotiani, ohitan kadun, jolla asun väliaikaisesti ja menen kadulle, jolla koti ei vielä väliaikaisesti ole, mutta se piirtyy jo näkyviin, melkein näen sen hahmottuvan

Ja kun kadotan sen näkyvistäni niin kuin usein käy, kaikki kadut näyttävät yhtäkkiä autoilta, aivan kuin kotini olisi poistettu niiltä

Aina kun kotini katoaa, se vie mukanaan tilan- ja ajantajun, ja tunnen olevani typötyhjä

Toisinaan riittää, että lähestyn sitä, sitten tönäisen ovea päästäkseni kotini toiselle puolelle. Kotini ei silti ole siirtynyt minnekään, se on vain muuttunut jälleen joksikin muuksi, niin uskon

Kotini tuntuu usein imaisevan itseensä kaiken ympäröivän ja ottavan sen valtaansa, myös minut. Kotini tuntuu olevan jatkuvasti liikkeessä ja siirtyvän jopa sivuun siirtymisestään, ja kun niin käy, se katoaa näkyvistäni

Ja kun siirryn kodin sisällä paikasta toiseen, ajelehdin nurkasta nurkkaan aina samaan tahtiin ja saan huomata, että olen aina vain pahemmin eksyksissä

Minulla on usein yksinäinen olo, vaikka olisin visusti kodin sisällä. Tuntuu kuin törmäisin kotiin paikassa, josta en sitä etsinyt ja johon se äkisti ilmestyy

Jonain päivänä huomaan, että minä olen vuorostani tyhjä ja että olen menettänyt tilan- ja ajantajun. Sinä päivänä poistun kodistani ja se katoaa samalla hetkellä kun lakkaan elämästä

Tai ehkä se vielä vähän aikaa sinnittelee väreilevässä valossa, ehkä se haukottelee makeasti

Sillä kotini tyhjenee kaikesta ympäröivästä ja vallitsevasta, myös minusta, ja se heijastaa katuja, jotka hohtavat sen läsnäolosta

Silloin näen kotini luultavasti tyhjin silmin ja kadut, jotka ovat imeneet kodin sisäänsä, tihkuvat sen valoa

Ja yhtäkkiä koti katoaa katujen kätköihin sulateltavaksi, eikä kotini ole enää kaduilla eivätkä kotikadun heijastukset enää väiky sisimmässä

Aivan kuin meitä, kotiani ja minua, ei olisi koskaan ollutkaan, mutta on turha itkeä ja etsiä kodin nimeä, koska sitä ei voi käsittää

Kun kotia ei ole minussa eikä ympärilläni, olen nuotiton partituuri.

Kumottu väki
eleiden metsä
kaukana kulkee joku kumarassa
tuuli ei enää tiedä, mistä on tullut
se ei yllätä
seudun ylläpito rajaa ilmapiiriä
erityisiä ja eristettyjä nurkkia
he palaavat varkain
tälle betoniselle ja lasiselle näyttämölle,
jota kylmä vesi halkoo kahden meren välissä
joka on pyörtyvien massojen työtä, kaupunki
”oi järkäleet, oi massat”
jossa ikivanhat vallankumoukset uinuvat
he hamusivat muita kontuja, takasivat tilan
sepitteen
kaikki oli sulatettavissa
joka puolella on jäänteitä ja taskuja
ja niin kuin aina, täytyy lähteä
viihdyn täällä
voileipä, olut, kahvi...
pissa!

Maalattuja ikkunoita, peiliruutuja, tekoiriksiä
siellä missä ei olla, toisessa maailmassa
pienoispuutarhan reunamilla
näkyttömän meren puristuksissa
olen haavoittunut
veitsi uppoaa minuun, lävistää ihoni
tunnen kuvion, jonka se viiltää mutten ole varma
onko tämä nyt todellisuus?
Se on tietenkin vitsi mutta silti
tapahtuma, vähäpätöinenkin,
on uloskäynti.

Hän kuvittelee, että asettaa esineen eteensä. Hän tarkastelee sitä ja luo siitä mielikuvan

Hän ajattelee, että voisi jonakin päivänä löytää esineen toisen päivän valossa vain sitä ajattelemalla ja uneksii että antaa ajatukselle nimen, jonka on keksinyt esineelle

Hänestä tulee tuo esine, hän sanoo

Se saa katsoa kättäni ja kavahtaa rakkautta

Se saa katsoa minua silmiin ja kavahtaa rakkautta

Se saa katsoa minua karvoihin ja kavahtaa rakkautta

Se saa katsoa suutani ja pitää varansa

Hän kertoo toistuvasti esineet, jotka hänellä on mielessään, ja jokainen hänen kohtaamansa esine liittyy toiseen sisimmässä kulkevaan esineeseen

Ja kun häntä joskus surettaa tai kun mielikuva tuntuu pyyhkiytyneen pois muistista, hän rukoilee että se viipyisi vielä hetken hänen mielessään

Hän laittaa esineen armaansa käsiin ja hänen kätensä saavat saman tien esineen muodon

Kuin liekki joka siirretään sisimmässä kannetun liekin ulkopuolelle

Ja liekin sydämessä hehkuu toinen sydän, joka kiinnittyy sisimmässä kannettuun esineeseen.

Unessa hän asettaa esineet pöydälle, aivan kuin hän rakentaisi pöydän ja sillä olevien esineiden mielikuvan

Sillä tavalla syntyneistä mielikuvista tulee tukipuita uusille haaveille, jotka kantavat hänet kauas tuttujen esineiden tuolle puolen

Hän hamuaa uutta mielikuvaa johon voisi käydä lepäämään, mutta hän ei pysty enää asettamaan esineitä ajatustensa mukaiseen järjestykseen

Hän ei pysty asettamaan esineitä ajatukseen joka hallitsee häntä

Virtaavaan veteen lasketun ämpärin tavoin hänen muistinsa valuu yli äyräiden ja kaikki katoaa hänen silmiensä edessä

Hän katsoo aistejaan, hän katsoo silmiään, jotka ovat kuin sisäpuolelta maalattu pinta, hän etsii

asiaa, joka muistuttaa toista tai liittyy siihen läheisesti, hän yrittää murtaa esineen vastarinnan

Hän siirtyy ajatuksesta toiseen, maidosta valkoiseen, valkoisesta ilmaan, ilmasta tuuleen, hän tarkastelee vielä kerran mielikuviaan

Ja kun joku mainitsee hänen nimensä ilman välitöntä selitystä, hänen verensä tekee kierroksen ja hän on huomaa kuin säikkyvänsä itseään tai mielikuvaansa, koska se on peräisin hänestä

Mielikuva tuntuu kauhistuttavalta, koska hän on unohtanut sen olevan häntä varten

Sitten esine näyttäytyy kokonaan

Hän näkee, että ennen mielikuvaa ei ole tilaa

Hän astuu eteenpäin, perääntyy eikä mielikuvan jälkeen ole tilaa

Hän antautuu ensimmäisen kerran kiintymykselle joka lähestyy häntä.

Pitopuheiden alussa Plutarkhos tarttuu seuraavaan toteamukseen: *Inhoan pöytävierasta, jolla on muisti*. Kaikki pidot eivät pääty verenvuodatukseen, mutta jos niin käy, on hyväksi, että tapahtuneesta saadaan selko. Skopas kieltäytyi pitojen yhteydessä maksamasta koko velkaansa Simonides Keoslaiselle, joka nousi pöydästä liittyäkseen häntä ovella odottavan kahden nuorukaisen seuraan. Mikä sai Simonideksen poistumaan juuri tuolla hetkellä? Kolauksen saanut ylpeys vai halu päästä nuorukaisten luo? Ulos päästyään hän ei nähnyt ketään ja rakennus romahti. Tunnistamattomien ruumiiden ääressä Simonides palautti mieleensä pöytävieraiden nimet näiden istumajärjestyksen perusteella. Hän ei missään vaiheessa liittynyt nuorukaisten seuraan.

THÉRÈSE

Rukous pojalle, joka katosi Avenue Pasteurin ja Rue Magellanin risteyksessä elokuisena iltana vuonna 2017.

Tänä iltana tapaan ystävän. Tiedän, että hän antaa minulle rahaa, jotta voin ostaa kauniin mekon. Jos ammut nuolen ja se kohoaa korkeuksiin: bravo

Jos olet naimisissa miehen kanssa, jos olet lähiörouva, tavallinen nainen, ja jos miehesi ostaa sinulle pesukoneen, olet takuulla valmis tarjoamaan hänelle sen, mitä hän haluaa saadaksesi sen, mitä itse haluat

Asiakkaan käsi oli pienempi kuin minun. Hänestä tuntui mukavalta ajatella, että hän oli tekemisissä jonkin pienemmän kanssa. Kun hän kutsui minua ”hirviöksi”, ymmärsin. Hyppäsin ulos ikkunasta

En tunne kotimaatani, en kotikaupunkiani enkä kotiani. Lähden ulos jonkun toisen sijaan. Elämä ei ole hellinyt minua. Vain selviytymällä jätämme maailmaan jäljen.

Näet kukan. Se on maailmassa yksin. Kosketat sitä, se kuolee. Kukka olen minä.

Itkin kovasti, kun hän löi minua

Kusipää, kusipää.

Kun hän kävelee kadulla, hän vetää puoleensa katseita, hän siivilöi himon väkivallasta, kyyristää selkäänsä, astuu ravintolaan ja tilaa oluen. Hän yrittää lopettaa tupakoinnin ja juomisen, mutta jatkaa tupakointia ja juomista, hän ottaa taskustaan kirjan, ja tarjoilijan paljaat reidet lepäävät tiskillä. *Houkutus* on ihana kirja. Hän sanoo saaneensa turvapaikan talosta, jonka lintu hän on, hän laittaa muille ruokaa ja puhuu linnun kieltä, hän sanoo: Odotan kukkaa ja kuolen, jos minua kosketetaan. Hän ottaa vastaan iskuja, ja ravintolan vessassa mies ehdottaa hänelle seksiä maksusta. Hänen puhelimessaan on valokuvia hänestä nuorempana. Hän sanoo: Olen 27-vuotias nuori mies, hänellä on Jumala, hän sanoo: Minua hakataan kuin koiraa.

Kätäni saa muodon, se on kuin puuterirasia tai taskupeili. Olen levittävinäni puuteria tai poskipunaa

Kädestäni tulee peilinpalanen, jonka kautta voin katsoa, sitten ojennan puuterin sinulle. Käteni on peili, josta katsot itseäsi. Jäljittelen kasvojasi, jotta näkisit, mitä kasvoillasi on

Kudon yhteyden, lumoan maailman yhteydelläni. Lukeminen on loukkauksen taiteellinen muoto. Sotimisen sijaan meidän pitäisi tanssia

Luemme päämme sisällä. Tukehdutamme mehiläisen viinirypäleellä. Annamme nimille vaihdettavia kukkia.

Hän sytyttää savukkeen, on vielä lämmintä ja ihmiset käyskentelevät verkkaisesti kadulla, lokit katsovat katoilta, mitä alhaalla tapahtuu, meri-ilma puskee kaupunkiin, lipuu ihmisten lomaan, puhelimensa valokuvissa hän näytti nuoremmalta, aiemmin illalla hän näytti nuoremmalta, aika kulkee käyskentelijöiden mukana, ravintolasta kuuluu musiikkia, asiakkaat tanssivat altaan reunalla, rantaan laskeutuva katu on vaarallinen, hän kampa hiuksensa, hän painaa kätensä laukulleen, hän hymyilee hyvästiksi, hän ei kerro, minne menee, hän kävelee kadulla, katoaa näkyvistä.

Hän sanoo: Suruni ei ole moite, hän asuu marionettiteatterissa, hän astuu Teiresiaan pimeään yöhön, hän puhuu lintujen kieltä, hän kantaa sanoissaan haavaa, joka ei umpeudu, hän laskee sydämensä eteensä polvilleen, hän sanoo: Minua ei voitu auttaa maan päällä, hän suukottaa oikeaa sivua, hän suukottaa vasenta sivua, hän sanoo: Haavani oli olemassa ennen minua, hän sanoo: Morsiuspukuni oli valmis, hän sujauttaa kukan *Seuraamisen kirjan* väliin, sanoo: Puhun sisällänne mykin sanoin, hän kulkee pimeydessä, sanoo: Tuuli puhalttaa, minne haluaa, ja kuulen sen äänen, hän sanoo: Varsi on murtunut, mutta sillä ei ole merkitystä, hän poistuu isänsä huomasta ja luopuu tämän voimasta, sanoo: Minulla on kiiluvat silmät, jotka näkevät metsän tuolle puolen, hän juo lähteestä jääkylmää vettä, joka maistuu metsältä, hän seuraa piirissä tanssivaa ihmisjoukkoa, hän pitää sormiaan koholla aina samalla tavalla, hän menee työpajaan ja katkaisee häntä pidättelevät säikeet, hänestä tulee kudetta, airut, verta ja lihaa, hän on seuraamiensa osien summa, hän katsoo silmiin kuin osaisi lukea sielua, sanoo: Kyttyrämästä on tullut ontto, metsästä räme, hän asettaa luut ja lihakset aatteen mukaiseen järjestykseen, hän hakee tasapainoa osapuolten välillä, sanoo: Ruumiini on sekoitus miestä ja naista, hän sanoo: Olen yksin tässä risteyksessä.

Ihanteellisinta olisi olla ruumiiton. Silloin voisimme elää kokonaan ulkopuolella ja kohdata liikkeeseen yhdistyneen ajatuksen kukoistuksen

Jalkaorpo, käsileski, suuton mykkä, jonka veri kuohuu ja sappi tummuu, huojahtelee kirjavana tukiensa varassa, kaikissa osissa voi erillisesti tuntea kokonaisuuden, kun hänen elämäänsä valetaan

Ylityksen alussa hän ei huomaa veden välittämää painovoimaa, ja vain vauhti toisenlaisessa, arvaamattomassa, myllerryksessä ravistelee aisteja

Ruumiin matkustaja kulkee jalan liemessä, uomissa, siellä missä lajit vaihtavat välittömästi keskeytyviä merkkejä, höykytystä, rojua, pyrähdyksiä, alkujä

Ei mitään sellaista, mikä on saapumassa jonnekin liikkumatta

Nykyhetken tutkimusten äärellä, pilkuttamattomassa ajassa, ruumis edistyy tasapainoilun taidossa, hapuilee kädet ojossa. Eikö niin pidetä yllä kulisseja, joiden suojuissa muutos tapahtuu?

Ääni ei halua paljastaa alkuperää, joten se kohoaa oktaavin korkeammalle ja muistaa, kuinka outoa on olla tyttö

Yksin huoneessa, vuoteenomana, löytöihin, monenlaisiin sattumuksiin ja sisäpuolelta maalattuihin pintoihin hurahaneena hän asettuu otollisen oloisesti äyräille, joiden muodot hän nai tietämättä tarkkaan, mistä tuulee

Vaikka tuntisimme olevamme yksin, kuulumme samaan kokonaisuuteen, yhteisöön, yhtäläiseen ja sisimpään välinpitämättömästi ripoteltuun joukkoon, ajattelemme, että olemme jossakin, sitten tietty paikka, josta etsimme itseämme, tuntuu paikalta, jossa olemme, toisinaan hieman sivuun luiskahtaneelta

Sillä välin kun hän vielä vuotaa näennäisyyksiä pikemminkin kuin varsinaista verta, emme osaisi sanoa tarkasti, miksi hän valitsi juuri sen hetken

Kun hän sukeltaa jokeen muuttaakseen muotoaan, asiat näyttävät yhtäkkiä elävämmiltä ja hienommilta, koska ne tapahtuvat vieressä

Samaan tapaan kuin talo, johon hakeudumme turvaan, lihakset ovat pakopaikka, jossa hän odottaa, että hänelle tapahtuu jotakin

Se ei tapahtunut yhdessä päivässä, piti ponnistaa hitaasti, kaksin verroin, kuin varvut olisivat liittyneet yhteen haudalla tai sängyn päällä, mutta selviytyjän ei tarvitse välttämättä olla ihmeellinen

Riittää, että on tyyni ja odottaa hetkeä, jona iho antaa periksi ja nivelet repeävät, jona ne lähestyvät symmetriaa hipovia ulottuvuuksia ja piirtävät paksumpaa viivaa siihen kajoamatta

Veteen sukeltaessaan hän tuntee vielä kerran poltteen kaltaista levottomuutta, ja sillä hetkellä hänelle valkenee, että hän kantaisi sitä sisimmässään iäti

Samalla hetkellä kun hänessä viriää huoli, alkaa sisäänvirtaus, eikä huoli oikeasti väisty, mutta hänen luulonsa osoittautuvat silti vääriksi

Hän huomaa raajoissaan kuin uudenlaisen painon, ja toisenlaiset, lyhyemmät ja täsmällisemmät liikkeet ovat mahdollisia, sitten hänen henkensä kevenee, koska ruumiissa tapahtuu mullistus ja aallonharjat tasaantuvat

Lopulta hän katoaa avoimeen vuoteeseen, ja kun hän käpristyy uudessa ruumiissa sulavasti ja rujosti, hän on yhtä tuntemansa kanssa ja oikukas yksinäisyys sivaltaa kuin olisi poistunut

Sillä hetkellä hänestä tuntuu... Kuinka sen selittäisi... Pitäisi olla monta yhtäaikaaisesti, jotta sen voisi selittää, aivan kuin jotakin tapahtuisi samalla hetkellä kun hän sukeltaa veteen

Sitten hänen vauhtinsa kiihtyy, hänen ruumiinsa nytkähtelee, eikä hän tiedä tarkalleen mistä kohtaa tai miksi

Hänen verensä virtaa tasaisesti, mutta hän ei kiinnitä siihen huomiota. Hän muistaa vain asettuneensa äkisti tähän sisimmässä avautuneeseen tilaan.

Päiväkirjassaan Kierkegaard lainaa Leibnizia, joka lainaa Horatiusta, joka puhuu vatsasta Teiresiaan äänellä: *Ennustukseni joko toteutuu tai sitten ei; sillä Apollon on suonut minulle ennalta näkemisen lahjan.* Jotta ennustus voisi toteutua, jonkun täytyy muistaa, että sellainen on lausuttu.

Marie de Quatrebarbes

Voguer

PEPPER

Prière pour Pepper LaBeija, mère de la Maison LaBeija, décédé au Roosevelt Hospital de Manhattan en 2003.

Une maison est faite pour y vivre. Une maison est une famille pour ceux qui n'ont pas de maison. C'est une réalité quand on n'a pas de famille. C'est comme ça que naissent les maisons, là où une mère accueille les enfants rejetés par leurs parents biologiques. C'est important pour moi d'être la mère. Aussi, je mène ma maison d'une main de velours. Je prends soin de mes enfants, mes filles et mes fils. J'ai remporté tous les trophées. Et tant que je vivrai, mes filles et mes fils seront protégés, et je mènerai ma maison d'une main de velours. C'est comme traverser le miroir d'Alice. Comme se préparer pour un grand événement. Je me vois sur un lit de roses. Je me vois dans une robe de roses qui s'adapte à chacun de mes gestes. Je me déplace en montgolfière et je jette par-dessus bord des poignées de pétales chiffonnés. C'est mon état d'esprit. Je vais quelque part. Je peux être agressive, mais la plupart du temps je reste calme. Je veille sur mes enfants, mes filles et mes fils. Je me consacre à l'observation des oiseaux et au sport. J'étudie la parade nuptiale des moineaux et leurs stratégies d'accouplement. Il y a six éléments. Les mains. Les rotations. Les plongeurs. Les prestations au sol. La marche du canard et celle du chat. Je suis la mère des moineaux. Je vais quelque part. Je suis libre comme cette plage, comme cette ville et comme la ville comprise dans cette plage. Je suis cette personne, je veux dire, je voudrais être cette personne, je veux dire quelqu'un d'autre. Je veux dire, je suis quelqu'un, je suis cette personne. Je pourrais danser ici, dans votre révolution.

Il y a des oiseaux très maniaques qui ne dansent jamais que sur des surfaces planes. Des oiseaux raboteurs qui attaquent jusqu'au dernier petit nœud de l'arbre, le moindre bourgeon pour que rien ne dépasse. Miss Pepper retire sa robe. Les manches ballon tombent le long de ses bras et révèlent les gants remontés jusqu'au coude. Puis elle fait ça avec son bras [geste], elle tourne sur elle-même, en faisant toujours ça avec son bras [geste]. Sous la coiffe qui se soulève au-dessus de sa tête-montgolfière, tel un poumon doué d'une capacité respiratoire autonome, elle porte un petit chapeau surmonté d'une plume et d'immenses boucles d'oreilles qui frôlent ses épaules dans un froissement de métal et de soie. On dirait une mante religieuse ou un oiseau en parade, le jabot gonflé répétant la chorégraphie au pétale près. Tu veux savoir qui je suis? Tu veux vraiment le savoir? Je suis Pepper LaBeija, mère de la légendaire maison LaBeija.

Imagine, si j'avais un dollar, ce serait trop pour le monde. Si j'avais de l'argent, je louerais un avion et nous irions à Paris. Ici tout le monde a un million de dollars. Tout le monde habite dans sa propre maison. Les enfants Fisher-Price ne jouent pas sur du béton, ils courent sur la pelouse avec la piscine en arrière-plan. Opulence. Je dis que c'est à moi, et tout est à moi. Je peux être un *executive* si je ressemble à un *executive*. La parfaite *school girl*. Ce n'est pas comme ça dans le monde, je veux dire, ça devrait l'être. Je ne suis pas comme ça dans le monde, je veux dire, je devrais l'être. Opulence. Les femmes ne sortent pas de leur chemin parce qu'elles sont des femmes. Je suis sortie de mon chemin parce que j'étais une femme. Nous avons appris à survivre. Nous avons appris à nous fondre dans un décor que nous inventions nuit après nuit et sur lequel nous projetions nuit après nuit les images que nous désirions. Les images d'un monde qui nous tenait à distance et nous les avons désirées jusqu'à ce qu'elles nous désirent en retour. Nous sommes des sœurs. On se traite comme des sœurs, tu sais quand on se dit « tu es ma sœur ». On se comporte comme ça, entre sœurs, ou peut-être sommes-nous des mères et des frères. Tu sais quand on se dit « tu es ma sœur ». On fait attention à tout.

Nous sommes impliqués dans une bataille très curieuse. Nous sommes là et nous ne pourrons jamais être ailleurs. Du temps de ma jeunesse, il y avait beaucoup de professeurs que je n'aimais pas. Nous allions jouer sur le toit, là-bas, on ne peut pas appeler ça une ruelle, très près de la rivière. C'était une sorte de dépôt d'ordures. C'est la première scène dont je me souviens. Et je regarde Harlem que je connais bien, que je connais comme ma propre main, et les choses y vont de plus en plus mal. Et je suis terrifié par la mort du cœur qui se produit dans ce pays. Le mal – je parle pour moi Jimmy Baldwin, et je crois pour beaucoup d'autres Noirs –, le mal que l'on peut me faire n'a plus d'importance ; vous pouvez me mettre en prison, vous pouvez me tuer. Avant mes dix-sept ans, vous m'aviez déjà fait plus de mal que vous ne pouviez me faire.

Comme beaucoup de gens qui vivent en ville, j'oublie parfois où est ma maison. Je devrais peut-être préciser que ma maison n'est pas une unité d'habitation, et que je l'ai placée dans plusieurs rues à la fois

C'est une décision que j'ai prise le jour où j'ai compris que je la retrouverais plus facilement de cette façon, les jours où je suis perdue

Mais maintenant je passe une grande partie de mon temps à parcourir les rues qui me séparent d'elle car je suis tout le temps partie à sa recherche

Plusieurs fois par jour, je pars en quête de ma maison, passant de la rue où je vis, provisoirement, à celle où elle n'est pas encore, provisoirement, mais déjà se profile car à peine je la vois qu'elle apparaît

Et quand je la perds de vue, comme cela m'arrive souvent, d'un coup toutes les rues me semblent vides car c'est comme si elles avaient été vidées de ma maison

Toutes les fois qu'elle disparaît, ma maison entraîne avec elle toute notion d'espace et de temps et je me sens moi-même complètement vide

Parfois il suffit que je m'approche d'elle et je pousse la porte pour me retrouver dehors de l'autre côté de ma maison. Pourtant ma maison n'a pas bougé, je crois qu'elle s'est simplement retournée en autre chose

Souvent ma maison me donne le sentiment d'absorber tout ce qui l'entoure et possède, moi y compris. Elle me donne le sentiment d'être tout le temps en mouvement et de se déplacer même hors de son déplacement, et c'est à ce moment précis que je la perds de vue

Et toutes les fois que je me déplace en elle, passant d'un point à un autre, me laissant gagner par un point ou un autre de ma maison, à un rythme toujours égal, je vois que je suis de plus en plus perdue

Je me sens souvent seule en ma maison alors même que je vis dedans. Comme, inversement, je la retrouve à l'endroit où je ne la cherchais pas, et où tout d'un coup elle se profile

Un jour je crois que je me retrouverai vide à mon tour et j'aurai perdu toute notion d'espace et de temps. Ce jour-là je quitterai ma maison et elle disparaîtra à l'instant même où je cesserai de vivre

Ou bien, peut-être qu'elle tiendra encore un moment en équilibre dans une lumière flottante, ou qu'elle brillera sans réserve

Car ma maison se sera vidée de tout ce qui l'entoure et la possède, moi y compris, et elle reflétera les rues qui brilleront toutes ensemble de sa présence

Alors je la verrai probablement à travers des yeux vides, et les rues qui l'auront absorbée diffuseront toutes ensemble les lumières de ma maison

Et, d'un instant à l'autre, elle disparaîtra à l'intérieur des rues qui la contemplent et il n'y aura plus ma maison en les rues ni les reflets de ma rue à l'intérieur

Ce sera comme si nous n'avions jamais existé, ni ma maison ni moi, et cela ne servira à rien de crier sans le trouver le nom de ma maison car il ne s'entendra pas

En l'absence de ma maison en moi et autour, je me trouverai exactement dans la situation d'une partition sans musique.

Monde renversé
forêt de gestes
un type au loin passe, penché
le vent ne sait plus d'où il vient
pas de surprise
la maintenance des lieux délimite une atmosphère
ses formes particulières et isolées
ils reviennent, subrepticement
sur cette scène de béton et de verre
qu'une eau froide découpe entre deux océans
produite par des masses qui s'évanouissent, la ville
« ô massifs, ô pluriels »
où sommeillent des révolutions anciennes
ils postulaient d'autres lieux, garantissant un espace
fictif
capable de tout absorber
il y a partout des reliques et des poches
et comme toujours, il faut sortir
je m'aime bien, ici
sandwich, bière, café...
pipi !

Fenêtres peintes, vitres en miroir, iris artificiels
là où ils ne sont pas, dans un autre monde
à la lisière du jardin miniature
battu par les eaux d'un océan invisible
je suis blessée
un couteau s'enfonce en moi, dans ma chair
je peux sentir le dessin qu'il fait mais je ne suis pas sûre
est-ce cela qu'on appelle réalité?
je sais que c'est de la blague mais, quand même
l'événement, si petit soit-il
est une porte de sortie.

Il rêve qu'il place un objet devant lui. Il le contemple et l'investit d'une image qu'il a dans la tête

Il pense qu'il pourra un jour le retrouver sous un autre jour, seulement en y pensant et il rêve qu'il place son nom dans l'idée qu'il se fait de l'objet

Vienne l'objet lui-même, dit-il

Qu'il regarde ma main, et qu'il se garde d'aimer

Qu'il regarde mes yeux, et qu'il se garde d'aimer

Qu'il regarde mon poil, et qu'il se garde d'aimer

Qu'il regarde ma bouche, et qu'il se garde

Il fait plusieurs fois le tour des objets qu'il a dans la tête, et à chaque objet qu'il trouve par cette technique, il associe un autre objet qu'il porte en lui-même

Et s'il tombe parfois sur un regret, ou une image qu'il croyait avoir effacée de sa mémoire, il prie pour qu'elle reste encore un instant enfermée en sa mémoire

Il place l'objet entre les mains de celle qu'il aime et ses mains prennent immédiatement la forme de l'objet

Comme une flamme que l'on promène à l'extérieur d'une flamme que l'on porte en soi

Et au cœur de la flamme brûle un autre cœur, sus- pendu à l'objet qu'il porte à l'intérieur

Il rêve qu'il dispose les objets sur une table, exactement comme s'il construisait l'image de la table et les objets dessus

Les images ainsi formées deviennent les supports d'une nouvelle rêverie qui l'emporte bien au-delà des objets qu'il connaît

Il cherche une nouvelle image en laquelle il puisse se reposer, mais il lui est devenu impossible de disposer les objets dans un ordre qui corresponde à sa pensée

Comme il lui est impossible de placer les objets dans une pensée qui l'ordonne

À la manière d'un sceau appliqué à l'eau filante, sa mémoire le trahit à chaque minute et sous ses yeux tout disparaît

Il regarde ses sens, il regarde ses yeux qui sont comme une surface peinte à l'intérieur, il cherche

une chose semblable à une autre ou étroitement liée, s'efforçant de venir à bout de la résistance de l'objet

Il passe d'une idée à l'autre, du lait au blanc, du blanc à l'air, de l'air au vent, il contemple encore une fois les images qu'il a dans la tête

Et, quand quelqu'un mentionne son nom sans qu'il se l'explique tout à fait, son sang ne fait qu'un tour et il se retrouve comme effrayé de lui-même ou de l'image qu'il s'en fait, parce qu'elle vient de lui

Il se retrouve comme effrayé par cette image, parce qu'il a oublié qu'elle venait pour lui

Puis l'objet lui apparaît dans son entièreté

Il voit qu'il n'y a pas de lieu avant elle

Il avance, il recule et il n'y a pas de lieu après elle

Il s'abandonne pour la première fois à l'attachement qui vient vers lui.

En ouverture de ses *Propos de tables*, Plutarque cite pour le critiquer le proverbe suivant : *Je déteste un convive qui a de la mémoire*. Tous les banquets ne finissent pas dans le sang, mais le cas échéant il n'est pas inutile de pouvoir reconstituer les faits. Lors du banquet où Scopas refusa de lui donner la totalité de la somme qu'il lui devait, Simonide de Céos quitta la table pour rejoindre deux garçons qui l'attendaient à la porte. Est-ce la blessure d'orgueil ou l'attrait pour les garçons qui le poussa à sortir à ce moment précis? Une fois dehors, il ne vit personne et le bâtiment s'effondra. Devant les corps méconnaissables des convives, Simonide se remémora leur nom à partir des places qu'auparavant ils occupaient. Jamais il ne rejoignit les garçons.

THÉRÈSE

Prière pour le garçon disparu à l'angle de l'avenue Pasteur et de la rue Magellan, un soir d'août 2017.

Ce soir j'ai rendez-vous avec un ami. Je sais qu'il me donnera de l'argent pour que je m'achète une belle robe. Si tu tires une flèche et qu'elle monte haut : bravo

Si tu es mariée à un homme, que tu es une femme de banlieue, une femme normale et que ton mari t'achète une machine à laver, je parie que tu es prête à lui offrir ce qu'il veut pour obtenir ce que tu veux

La main du client était plus petite que la mienne. Il aimait sentir qu'il avait affaire à quelque chose de petit. Quand il m'a appelée « un monstre », j'ai compris. J'ai sauté par la fenêtre

Je ne connais pas mon pays, ni ma ville, ni ma maison. Je dors à la place de quelqu'un d'autre. La vie ne m'a pas donné beaucoup de chance. On laisse une trace dans le monde seulement en survivant.

Tu vois, une fleur. Elle est seule au monde. Tu la touches, elle meurt. C'est moi.

J'ai eu beaucoup de pleurs quand il m'a frappé

C'est un connard, le connard.

Lorsqu'il se promène dans la rue, il absorbe les regards, il y démêle le désir de la violence, son dos se voûte, il entre dans un restaurant et commande une bière, il essaye d'arrêter de fumer et de boire mais il continue de fumer et de boire, il sort un livre de sa poche, les cuisses nues de la serveuse sont posées sur le comptoir, *Twilight* est un livre adorable, il dit qu'il a trouvé refuge dans une maison dont il est l'oiseau, il cuisine pour les autres et parle dans la langue de l'oiseau, il dit j'attends une fleur et je mourrai si on me touche, il a pris des coups, dans les toilettes du restaurant un homme lui propose du sexe contre de l'argent, dans son téléphone il y a des photos de lui en plus jeune, il dit je suis un jeune homme de vingt- sept ans, il a un Dieu, il dit si on me frappe c'est comme on frappe un chien.

Je fais en sorte que ma main prenne une forme, comme un poudrier ou un petit miroir de poche. Je fais comme si je m'appliquais de la poudre ou du blush

Je fais en sorte que ma main devienne un morceau de miroir à partir duquel je peux regarder, puis je retourne le poudrier vers toi. Ma main est un miroir dans lequel tu te regardes. J'imité ton visage pour que tu voies ce que tu as sur le visage

Je tisse un lien, j'envoûte le monde avec mon lien. La lecture est la forme artistique de l'insulte. Nous devrions danser au lieu de nous battre

Nous lisons dans notre tête. Nous étouffons l'abeille avec un grain de raisin. Nous donnons aux noms des fleurs interchangeables.

Il allume une cigarette, il fait encore chaud et les gens marchent lentement le long de l'avenue, des mouettes regardent depuis les toits, regardent ce qui se passe en bas, l'air de la mer pénètre dans la ville, il se glisse au milieu des gens, il avait l'air plus jeune sur les photos du téléphone, plus tôt dans la soirée aussi il avait l'air plus jeune, le temps passe avec les promeneurs, on entend de la musique qui sort du restaurant, des clients dansent au bord de la piscine, la rue qui descend vers la mer est une rue dange- reuse, il se recoiffe, il pose sa main sur son sac, il dit adieu d'un sourire, il ne dit pas où il va, il disparaît au bout de la rue.

Il dit ma tristesse n'est pas un reproche, il vit dans un théâtre de marionnettes, il pénètre dans la nuit noire de Tirésias, il parle la langue des oiseaux, il porte en elle une blessure que rien ne suture, il met son cœur à genoux devant lui, il dit on ne pouvait pas m'aider sur la terre, il embrasse la page droite, il embrasse la page gauche, il dit ma blessure existait avant moi, il dit ma robe de mariée était prête, il glisse une fleur à l'intérieur de son *Imitation*, il dit je parle au-dedans de vous sans aucun bruit de paroles, il marche dans les ténèbres, il dit le vent souffle où il veut et j'entends sa voix, il dit la tige s'est brisée mais cela n'a pas d'importance, il quitte la vallée de son père et se soustrait à sa puissance, il dit j'ai des yeux d'émail qui voient au-delà de la forêt, il boit à la source une eau très froide qui a un goût de forêt, il suit un groupe de gens qui dansent une ronde, il tient ses doigts en l'air dans une position toujours identique, il s'introduit dans l'atelier et coupe les fils qui le retiennent, il devient tissage, mercure, complexion, il est issu du mélange, par imitation, il plonge ses yeux en ses yeux comme s'ils pouvaient lire son âme, il dit la bosse est devenue creux, la forêt s'est remplie d'alluvions, il dispose les os et les muscles en suivant une attitude, il cherche l'équilibre entre les parties, il dit mon corps est un mélange d'homme et de femme, il dit je me sens seule en ce point de jonction.

L'idéal, sans doute, serait de ne plus avoir de corps. Alors nous pourrions vivre entièrement à l'extérieur et retrouver la plénitude d'une pensée unie au mouvement

Orphelin de pieds, veuf de main, muet sans bouche, d'un sang fermenté, bile noire, composant un équi- libre dont le mélange ne tient plus sur ses appuis, on peut avoir le sentiment du tout dans les parties si elles sont prises séparément, on réalise un moulage avec sa vie

La pesanteur, vécue par l'intermédiaire des eaux, elle n'en perçoit pas d'abord la traversée, seulement l'élan qu'elle ressent pour une autre configuration, impré- visible, correspond à une excitation de ses sens plus aiguë

Passagère allant à pied dans les vases, les lits, là où les espèces échangent des signes immédiatement inter- rompus, le corps est parcouru de secousses, de bribes, d'élans, de débuts

Ce n'est pas le jeu de tel ou tel élément arrivant à quelque chose sans bouger

Devant la recherche du présent, un temps que rien ne ponctue, le corps progresse en équilibre, à tâtons, avec les mains tendues. N'en va-t-il pas ainsi du jeu des apparences où la transformation a lieu?

Pour ne pas dire où ça commence, la voix se hisse une octave plus haut et se souvient comme c'est étrange d'être une fille

Seule dans la chambre, dépendante du lit, de la découverte, des nombreuses occurrences et des sur- faces peintes à l'intérieur, elle s'aligne comme opportunément aux rives dont elle épouse à présent les formes sans identifier précisément l'endroit où ça tire

Même si on se sent plus ou moins seul, on parti- cipe d'un même sentiment de totalité, confondu à l'ensemble, égal et réparti sur tout ce qui en soi ressent, indifféremment, on pense être quelque part, puis à l'endroit précis où l'on se cherche paraît celui où l'on se trouve, parfois légèrement décalé

Tandis qu'elle saigne encore un peu du jeu des appa- rences plus que du sang proprement dit, on ne sau- rait dire exactement pourquoi c'est le moment qu'elle choisit

Et lorsqu'elle plonge dans la rivière pour se trans- former, les choses semblent tout à la fois plus vives et plus ténues, alors qu'elles se produisent juste à côté

Telle une maison en laquelle on court se protéger, les muscles sont des refuges où elle attend que quelque chose lui arrive

Ce n'est pas arrivé en un jour, il a fallu pousser lentement, doublement, comme des rameaux se rejoignent au-dessus d'une tombe ou d'un lit, mais il n'est pas indispensable de se sentir extraordinaire pour survivre

Il suffit de se faire ligne et d'attendre le moment où la peau va céder et les jointures tirent pour atteindre des proportions allant vers une certaine idée de symétrie, manière de grossir le trait sans l'altérer

Au moment où tout le corps pénètre dans l'eau, elle ressent une fois encore cette inquiétude semblable à une brûlure, et quand elle la reconnaît, elle sait qu'elle la portera en elle pour toujours

Il y a cet afflux, conjointement à ce qu'elle ressent et qui la préoccupe, qui ne la quitte pas en réalité, mais rien de ce qu'elle croyait savoir ne se produit

Elle perçoit comme un nouveau poids sur ses membres, des prolongements justifiant d'autres mouvements à la fois plus brefs et plus précis, puis son esprit s'allège car la greffe prend dans le corps et les collines s'adoucissent

Lorsque enfin elle disparaît dans le lit ouvert, alors qu'elle se courbe entièrement dans ce corps nouveau, sans ruptures et sans style, elle se sent absolument égale à ce qu'elle ressent, alors qu'elle ressent inégalement la solitude venue frapper telle partie

Ce qu'elle éprouve alors, comment le dire, il faudrait être plusieurs à la fois pour le dire, c'est comme si quelque chose survenait au moment où son corps pénétrait dans l'eau

Puis elle prend de la vitesse, son corps est parcouru de secousses qui se produisent sans qu'elle puisse dire exactement où ni connaître les circonstances qui rendent cela possible

Son sang coule régulièrement mais elle n'y fait pas attention. Elle se souvient seulement de s'être sentie soudain alignée à cet espace ouvert en lui.

Dans son journal, Kierkegaard cite Leibniz citant Horace ventriloquant Tirésias : *Ce que je prédis, ou bien se produira ou bien ne se produira pas ; car Apollon m'a accordé le don de prophétie*. Pour que la prophétie se réalise, il faut que quelqu'un se souvienne qu'elle fut prononcée.

Einari Aaltonen (Helsinki, 1972) on kaunokirjallisuuden suomentaja. Yli 90 käännöstä espanjasta, ranskasta ja englannista suomeen, esim. Roberto Bolañon pääteos *2666* ja César Vallejon runokokoelma *Trilce*, Arthur Rimbaud'n *Kootut teokset* ja uusi suomennos Ray Bradburyn tieteisklassikosta *Fahrenheit 451*. Runoja julkaistu mm. *Tuli & Savu* -runouslehdessä, *Reviiri*-antologiassa ja digitaalisen ja kokeellisen runouden Nocturno.fi-sivustolla.

Einari Aaltonen (Helsinki, 1972) is a literary translator. Over 90 translations from English, French and Spanish into Finnish, e.g. *2666* by Roberto Bolaño, *Trilce* by César Vallejo, *Collected Works* by Arthur Rimbaud, and a new translation of *Fahrenheit 451* by Ray Bradbury. Poems published in an anthology, poetry magazines, and nocturno.fi website.

Marie de Quatrebarbes (née1984) est une auteure vivant à Paris. Elle a publié plusieurs livres de poésie ainsi qu'un roman, *Aby* (P.O.L, 2022), inspiré de la vie de l'historien de l'art Aby Warburg. Elle codirige la revue de poésie et de traduction *La tête et les cornes*, et a coordonné récemment une anthologie consacrée aux jeunes poétesses françaises contemporaines : *Madame tout le monde* (Le Corridor bleu, 2022).

Marie de Quatrebarbes (s.1984) on Pariisissa asuva kirjailija. Hän on julkaissut useita runokokoelmia ja romaanin *Aby* (P.O.L, 2022), jonka innoittajana on toiminut taidehistorioitsija Aby Warburg. Kirjoittamisen ohella Marie de Quatrebarbes päätoimittaa runouteen ja kääntämiseen keskittyntä *La tête et les cornes* -lehteä. Hän on myös toimittanut v. 2022 julkaistun nuorten ranskalaisten naisrunoilijoiden antologian *Madame tout le monde* (Le Corridor bleu, 2022).

VERSOPOLIS